

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

558. An quoque quædam alia, quæ minùs propriè rationem beneficii habere videntur (ut sunt pensiones, præstimonia, commendæ, coadjutoria) comprehendantur hac regula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

4. Respondeo quartò: dignitates majores & minores omnes, cujuscunque qualitatis, comprehendit sub hac regula; & quòd dictio *qualitercunque* sit uaiuer saluissima, & comprehendat etiam in materia odiosa majora expressis, tradit Chok. gl. 4. num. 6. citans Abb. in a. solita. de maj. & obed. nor. ult. Felin. in c. de quarta. n. 15. de rescript. Verum ex mox dicendis apparebit, quid de hoc puncto sit sentiendum.

5. Respondeo quintò: beneficia aliàs reservata comprehendit quoque sub hac regula; & quòd illa solum excipiat vacantia in Curia, utpote jam reservata fortiori reservatione, nempe clausa in corpore juris; beneficia autem alia reservata non nisi improprie & large dici possint vacare in Curia, quatenus à Curia providentur. Insuper inconveniens non sit, unum idemque beneficium pluribus reservationibus obnoxium esse, tenet Garc. loc. cit. nu. 540. Verum contrarium probabilius videretur Castrop. p. 22. §. 3. n. 3. & quem citat Gonz. gl. 15. n. 65. & quòd hęc regula reservet solum beneficia, quæ aliàs Ordinarii providere poterant; tum quia 4. menses liberos relinquit Ordinariis, quod locum habere non potest in beneficiis aliàs reservatis; cum horum, utpote pro omni tempore reservationum, collatio pro nullo tempore competat, seu relicta sit; tum quia hęc regula loquens de alternativa concessa Episcopis expresse dicit, eam concedi pro beneficiis dispositioni papali aliàs non reservatis vel affectis, adeoque de iisdem beneficiis aliàs non reservatis debet procedere hujus regulæ reservatio, ut una pars regulæ cum alia convenientiam habeat. Tum quia in hac regula cavetur, quòd impetrans beneficium à Papa vacans in mense papali, adeoque reservatum vi hujus regulæ, debeat mentionem facere mensis vacationis, quod opus non est facere in beneficiis aliàs reservatis, et si vacarent in mense Apostolico, ut Mand. de sign. gratia. tit. de provis. vers. an autem. Garc. n. 666. Ex eo autem, quòd hęc beneficia aliàs reservata non vacent proprie in Curia, non sequitur, ea includi in hac reg. excipiente vacantia in Curia, quia non omnia vacantia extra Curiam reservantur hęc regulâ, sed ea tantum, quæ aliàs Ordinariis Collatoribus competere poterant. Ita ferè Castrop.

6. Respondeo sextò: beneficia vacantia per communem vacationis modum (qui est per obitum, vel per resignationem ejus, qui verum titulum & possessionem habebat, & dicitur vacatio de jure & de facto, & quòd hinc neque jus, neque possessio sit penes aliquem, sed sint vacantia, ut Chok. hic. gl. 7. n. 7. ex Mandos. ad reg. 30. q. 7. n. 4. & Rebuff. in pr. tit. requisit. ad collationem. n. 56.) indubitato partim comprehenduntur sub hujus regulæ reservatione, partim per illam ipsam excluduntur; dum nimirum reservantur omnia, aliter, quam per resignationem vacantia. Comprehenduntur quoque vacantia de facto, & non de jure, sive vacantia solo facto, quia & hęc verè vacare dicuntur. Castrop. cit. p. 22. §. 3. n. 4. Chok. loc. cit. n. 10. ex Gonz. gl. 15. §. 1. à num. 45. & 62. Sic autem vacare dicuntur ea, à quibus longo tempore absens est beneficiatus, & ignoratur, ubi sit. Item quorum quis collationem, sed nondum possessionem habet. Item dum dejecto aliquo à possessione, nemo eam occupavit; sic enim vacuâ possessione beneficium dicitur vacare de facto. Item dum quis non habet justum titulum, sed solum possessionem seu retentionem, quam cedit, vel decedit;

tunc enim per renunciationem, vel obitum illius solummodo vacat beneficium de facto; & quòd vacare non possit, nisi quod cedens vel decedens habebat. Chok. loc. cit. n. 8. ex Gregor. Thol. de benef. c. 27. n. 4. Paris. de resign. l. 1. c. 15. n. 13. & seq.

7. Deniq; comprehenduntur etiã vacantia solo jure, qualiter v. g. vacare dicitur beneficium primum per allocationem secundi incompatibilis; tamen si enim primum tunc vacet ipso jure, non dicitur tamen vacare de facto, quia de facto est semper occupatum. Sic plurimis aliis modis, quos compendio collectos legere est apud Chok. loc. cit. à n. 23. de jure tantum dicitur vacare beneficium, quod tamen de facto occupatum est) quia & sic verè vacare dicuntur; dum enim de jure vacat beneficium, amittitur jus plenum & perfectum, quod quis in beneficio habebat. Castrop. l. cit. Chok. num. 11. citans Gonz. gl. 15. à num. 14. ad 44. & Garciam p. 5. c. 5. n. 548. Ubi tamen notandum illud, quod habet Chok. loc. cit. n. 12. nempe beneficia ipso jure vacantia sic esse affecta & reservata Papæ, ut etiam vacantia in mense ordinario, non possit Ordinarius in Germania vigore Concordatorum ea conferre, sed solum Papa: non ita accipiendum universaliter, ac si ea omnia reserventur Papæ, quorum quis jus & verum titulum ipso facto in vim legis sic statutis amittit, in quocunque demum mense, & ex quacunque causa fiat hęc omisio; cum pateat id falsum esse in plurimis obviis exemplis.

Questio 358. Circa quadam alia, quæ minus proprie rationem beneficii habere videntur: puta, altaria, oratoria, Cappellania, &c. quæ fundata sunt absque Episcopi, aliisve Superioris auctoritate, prabenda, Hospitalia, pensiones, prestimonia, Commende, Coadjutoria, officiaque alia, num comprehendantur sub hac regula?

1. Respondeo ad primum negativè; quia nullatenus sunt beneficia. Chok. hic. gl. 1. nu. 2. citans Gregor. Tholos. in instr. rei benef. c. 12. n. 10. cum communi.

2. Respondeo ad secundum etiam negativè, intelligendo hoc de prabendis consistentibus in mera temporalitate, seu quæ nihil spiritualitatis habent, cujusmodi sunt prædia, quæ conferuntur solvendis salariis Advocati, Procuratorum, Musicorum &c. secus si prabenda sumatur pro ipso titulo beneficii. Chok. ibid. n. 6. ex Gonz. gl. 5. n. 25.

3. Respondeo ad tertium etiam negativè; Hospitalia enim regulariter appellatione beneficii non comprehenduntur. Chok. n. 9. citans Gomez. ad reg. de viennali. q. 7. in fine. Mand. ad reg. l. 9. q. 9. n. 2. Mohed. decis. 18. de causa possess. & propr. Quin & si conferantur in titulum ad autum amovibiler; secus tamen est, si in perpetuum, hoc est, ad vitam titularis conferantur. Chok. ibidem. citans Selv. p. 2. q. 11. num. 14. Rebuff. in pr. tit. de devol. num. 7. &c.

4. Respondeo ad quartum: neque pensio reservata super beneficiis sive à Papa, sive ab Ordinario, cadit sub hac regula reservatoria; cum pensio sit quid temporale distinctum & separatum à beneficio. Chok. n. 10. citans Gigas de pens. q. 28. Gomez. de excepti. n. 91. Quin & si esset beneficium, adhuc non caderet sub reservatione; cum pensio pensionarii morte naturali vel civili extingua-

inguatur. Chok. *ibid.* num. 11. juxta Paris. de resig. l. 6. q. 2. num. 113. Gigas &c. Intraret tamen reservatio, si pensio constitueretur ad particulare alicujus commodum super fructibus alicujus Ecclesie, ut deinceps sit beneficium Ecclesiasticum (sic enim super redditibus unius Ecclesie potest constitui certum beneficium, assignando certam pensionem ex redditibus Ecclesie. Abb. in C. conquerente. de clericis non resid. num. 1. apud Chok.) talis enim pensio esset beneficium Ecclesie. Chok. num. 13. citans Gig. de pens. q. 20. vers. quarto limita &c. & Rot. decis. 39. de rescrip. in antiq.

5. Respondeo ad Quintum, prastimonia, dum non dantur in titulum perpetuum, nec aliud obsequium spirituale annexum habent, non cadunt sub reservatione, quia non sunt beneficia. Chok. num. 14. citans Hojed. de incomp. benef. p. 2. c. 8. n. 2. & seq. Secus esset, si darentur in titulum perpetuum, haberentque annexum aliquod obsequium spirituale; quia jam essent beneficia cadentia sub reservationem. Chok. *ibid.* citans Menoch. de arb. l. 2. cas. 201. num. 55. Mand. ad reg. de annali. q. 12. num. 3. &c.

6. Respondeo ad Sextum, Commenda non cadit sub reservatione, sive sit temporalis, & ad nutum amovibilis, donec Ecclesie provideatur de Rectore, sive sit perpetua, hoc est, ad vitam Commendatarii; quia beneficium commendatum non dicitur vacare per obitum Commendatarii, ita ut opus non sit attendere mensem, in quo obierit Commendatarius, sed vacat semper ut ante, Chok. num. 20. citans Gomef. ad reg. de triennali. q. 5. Nav. in man. c. 25. num. 126. Mohed. decis. 9. de preb. Simonet &c.

7. Respondeo ad Septimum: neque cadit sub reservationem Coadjutoria, sive ea simplex fuerit, sive perpetua cum futura successione; non enim est beneficium, ut Thol. in insit. de re benef. c. 11. n. 2. nec habens Coadjutoriam dicitur beneficiatus, sed beneficiati Coadjutor; neque vacare dicitur Coadjutoria, sed cessat & extinguitur, cessante vita, vel impedimento Coadjuti. Chok. num. 21. citans Gonz. gl. 5. §. 9. n. 25.

8. Respondeo ad Octavum, officia Ecclesiastica, quae in titulum non dantur veluti officium Custodis, Cellerarii &c. de quibus vide Gomef. ad reg. de infirmis. q. 22. Mand. ad reg. 21. q. 7. non cadunt sub reservationibus hujus regulae. Secus est de officiis, quae verè beneficia Ecclesiastica sunt, ut Thesauraria, Sacristia, Archipresbyteratus, de quibus diversi sunt in jure Can. tituli. Chok. nu. 24. citans Rebuff.

Questio 559. Dum regula hac excipit beneficia vacantia per resignationem, de qua resignatione loquatur?

1. Respondeo excipi solum vacantia per resignationem expressam (qualis est illa, quae fit verbis expressis, ut dum beneficium habitum in manibus Superioris relinquitur ab eo providendum) non verò excipi vacantia per resignationem tacitam (qualis est, quae ex factis ab aliquo inducitur ipso jure, v. g. dum quis secundum beneficium assequitur cum primo impossibile, dum quis beneficiatus contrahit matrimonium, vel professionem in religione approbata emittit &c. his enim factis praesumitur & censetur quis dimittere suum beneficium. Garc. p. 5. c. 1. num. 544. Gonz. gl. 14. a n. 62. Castrop. loc. cit. num. 5.

2. Respondeo secundò, excipi solum vacantia per resignationem simplicem seu puram, hoc est, quae fit simpliciter absque ullà conditione; non verò excipi vacantia per resignationem conditionatam, qualis est ea, quae fit in favorem alterius, non aliter reservatà resignanti aliquà pensione aut jure, aut non reservatà. Castrop. cit. num. 5. Garc. loc. cit. num. 542. contra Gonz. gl. 14. num. 29. & Chok. hie gl. 7. num. 3. Reservantur siquidem hac regulà extra Curiam vacantia quocunque modo, praterquam quam per resignationem; extra Curiam autè vacare non potest beneficium per resignationem conditionatam, ut est expressa constitutio Pii V. sed solum per resignationem simplicem; quia hanc solum Ordinarius admittit, & beneficium ex vililius vacationis providere potest. Item regula hac intendit coartare facultatè Ordinarii de beneficiis providendi; Ordinarii autem non habent facultatem providendi vacantia per resignationem conditionalem; cum hac vacent in Curia. Castrop. loc. cit. Tamest igitur per verba illa regulae: *alias quam per resignationem*: non excipiuntur beneficia vacantia per resignationem conditionalem; excipiuntur ea tamen per verba illa regulae: *extra Curiam* Rom. cum ea non vacent extra Curiam, sed in Curia. Garc. Castrop. l. cit.

3. Respondeo tertio: excipiuntur nihilominus seu comprehenduntur in exceptione vacantium per resignationem simplicem vacantia per resignationem factam per mutationis causam; est enim permutatio vera resignatio, & non est proprie resignatio in favorem, cum loco favoris facti resignatario, resignans alium aequalem ab ipso recipiat; potestq; Ordinarius hujusmodi resignationes seu permutationes admittit, ut expresse habetur in cit. constit. Pii V. Castrop. & Garc. l. cit. Gonz. gl. 14. ut Castrop. vel 13. ut Garc. n. 32. Potest itaque quis quolibet mense beneficium suum, alias non reservatum in manibus Ordinarii resignare simpliciter, vel etiam permutationis causam, cum vacans hoc titulo, ut dictum, non sit reservatum, Auctores iidem.

Questio 560. Cum per hanc ipsam regulam a reservatione ipsius excipiuntur beneficia spectantia ad provisionem Cardinalium, de quibus Cardinalibus, & de quibus beneficiis id intelligendum, an indifferenter de omnibus, an de aliquibus tantum?

1. Respondeo primò: intelligendum tantum de Cardinalibus ordinariis collatoribus, seu quibus competit collatio jure ordinario, quales sunt Cardinales Episcopi in suis Diocesis; cum Papa excipientis in hac regula Cardinales intentio tantum fuerit, non afferre Cardinalibus praedictum in sua ordinaria collatione. Chok. ad hanc reg. gl. 10. num. 4. citans Monet. de oprione. c. 4. q. 3. n. 87. Castrop. cit. p. 22. §. 4. num. 2. citans Gonz. gl. 24. num. 38. Garc. loc. cit. n. 624. Profunde beneficia spectantia ad collationem Cardinalium extraordinariorum Collatorum, seu ex privilegio seu indulgento talium (quales adhuc sunt Cardinales legati de latere in suis legationibus & provinciis degentes, utpote qui ibi non nisi collationem extraordinariam habentes, ut ex eo patet, quod egeant indulgento ad providendum ibidem beneficia vacantia in mense Apostolico, illudque passim illis conceditur) non excipiuntur ab hac reservatione.

2. Secundò intelligendum quoque dicta exceptio de